JAK SIĘ PRZYGOTOWAĆ

Najważniejsze jest ustalenie, czy budynkowi, w którym mieszkamy, zagraża powódź i jak głęboka może być w tym miejscu woda. Źródłami takich informacji są: zespoły zarządzania kryzysowego w urzędzie miasta lub gminy oraz doświadczenie własne, rodziny lub sąsiadów mieszkających w pobliżu.
Trzeba przy tym pamiętać, że straty może spowodować nawet niewielka ilość wody, która dostanie się do domu.

Odprowadzenie wód deszczowych

Straty mogą być spowodowane również silnymi opadami deszczu. Aby ich uniknąć, dobrze jest zadbać o sprawny system odprowadzania wód z dachu i tak ukształtować teren wokół domu, by wody deszczowe miały ułatwiony odpływ z okolic budynku.

Konserwacja rowów odwadniających

Częstą przyczyną podtopień są niedrożne rowy odwadniające. Brak przepustu lub zbyt mała jego średnica pod wjazdem na posesję powodują, że woda w rowie zostaje podpiętrzona i wlewa się na podwórko. Należy dbać o odmulanie, oczyszczanie ze śmieci i wykaszanie rowów odwadniających.

Zabezpieczenie kanalizacji

Dla zabezpieczenia budynku przed zalaniem ściekami z kanalizacji można zamontować na niej zasuwę lub zawory zwrotne.

Zastosowanie osłon stałych

Tam, gdzie spodziewany zalew nie jest głęboki, można opasać dom niskim murkiem – betonowym lub kamiennym. Ze względu na dość wysokie koszty wykonania (beton zbrojony, głębokie posadowienie) nie stosuje się tego rodzaju zabezpieczeń wyższych niż 1 m.

Uszczelnienie domu

Bardzo skuteczną metodą, przy głębokości zalewu **nieprzekraczającej 1 m**, jest przygotowanie na czas powodzi specjalnych – drewnianych, metalowych lub plastikowych – osłon na okienka do piwnic i drzwi wejściowe lub podniesienie progów drzwi wejściowych. Dobrze jest też położyć na mury zewnętrzne budynku (do 1 metra nad poziom terenu) nieprzepuszczalną wykładzinę ceramiczną. Przy większych głębokościach zalewu uszczelnienie domu może spowodować naruszenie jego konstrukcji.

Zabezpieczenie wnętrza budynku

Jeśli spodziewany zalew jest głębszy niż 1 m, najlepiej umożliwić wodzie swobodny przepływ przez dom. Wtedy jednak zagrożone pomieszczenia powinny być wykonane z materiałów wodoodpornych lub pokryte warstwą nieprzepuszczalnej farby i nie powinny się tam znajdować piece centralnego ogrzewania, pralki itp.

Zabezpieczenie majątku

Mieszkając na terenach zagrożonych powodzią, najlepiej od razu tak urządzić mieszkanie, żeby cenne lub ważne przedmioty (dokumenty, pamiątki, warsztat pracy) zgromadzone były na kondygnacji, która znajduje się powyżej poziomu wód powodziowych. Warto pomyśleć również o ubezpieczeniu domu i jego wyposażenia.

Przygotowanie rodziny do powodzi

Człowiek zaskoczony przez powódź często zachowuje się nierozsądnie. Jeśli wiemy, że mieszkamy na terenach zagrożonych powodzią, opracujmy plan postępowania – przygotujmy Rodzinny Plan Powodziowy.

GDY PRZYJDZIE OSTRZEŻENIE

Przede wszystkim należy zapewnić sobie dostęp do informacji o sytuacji powodziowej oraz lokalnych drogach i punktach ewakuacji, kontaktując się z gminnym zespołem zarządzania kryzysowego, strażą pożarną lub policją. Należy też słuchać lokalnego radia.

PODSTAWOWE CZYNNOŚCI

Wyłączenie instalacji elektrycznej i gazowej. Należy w domu odłączyć napięcie w sieci elektrycznej. Jeśli pomieszczenia są zawilgocone, trzeba zachować szczególną ostrożność, używając gumowych butów, stając na drewnianej płycie… Podobnie należy postąpić z urządzeniami gazowymi: wyłączyć piecyk kuchenny i łazienkowy, a dopiero potem główny zawór gazowy.

Zabezpieczenie substancji niebezpiecznych. Środki ochrony roślin, trutki, farby, lakiery, rozpuszczalniki i inne środki chemiczne należy przenieść poza zasięg spodziewanej wody, gdyż rozpuszczone w wodzie stają się groźne dla nas i dla środowiska.

Zabezpieczenie sieci kanalizacyjnej. Należy pamiętać o zamknięciu zasuwy na sieci kanalizacyjnej lub zatkać kratki ściekowe i muszle klozetowe w piwnicy i suterynie drewnianymi lub plastikowymi korkami, obciążając je dodatkowo workami z piaskiem.

Przeniesienie wartościowych sprzętów na wyższe kondygnacje. Z piwnicy i parteru powinno się usunąć wszystko, co może zostać zniszczone przez wodę (meble, telewizor, komputer, sprzęt grający), oraz wszystkie urządzenia wyposażone w silniki i elektronikę (np. pralkę, lodówkę, zamrażarkę, piece centralnego ogrzewania).

Odprowadzenie pojazdów i maszyn. Maszyny i pojazdy najlepiej odprowadzić na wyznaczone parkingi lub w inne bezpieczne miejsce. Jeśli nie jest to możliwe, należy je unieruchomić (zakotwić) w taki sposób, by woda ich nie uniosła.

Zabezpieczenie okien i drzwi. Należy zabezpieczyć okna do piwnic i drzwi wejściowe specjalnymi, przygotowanymi wcześniej osłonami lub ułożyć tam worki z piaskiem.

PRZYGOTOWANIE DO EWAKUACJI

Opuszczając dom, należy zabrać ze sobą:

Wyposażenie – ciepła odzież, nieprzemakalna kurtka i buty, śpiwór lub przynajmniej koc, środki higieny, ręcznik, latarka, radio na baterię, zapas żywności.

Dokumenty – dowody tożsamości, akty własności, metryki urodzenia i akty ślubów, polisy ubezpieczeniowe, świadectwa pracy, dokumenty podatkowe, papiery wartościowe, testamenty itd.

Pamiątki rodzinne – fotografie, listy oraz drobne, a ważne dla rodziny pamiątkowe przedmioty.

Lekarstwa – lekarstwa zażywane przez osoby chore lub starsze i dokumentację medyczną osób przewlekle chorych.

Uwaga!

W czasie ewakuacji można poruszać się tylko wyznaczonymi drogami – inne mogą być nieprzejezdne lub niebezpieczne. **Nie wolno przejeżdżać ani przechodzić przez wartko płynącą wodę.** Stanowi ona zagrożenie dla samochodu, gdy ma głębokość 30–40 cm, a dla pieszego niebezpieczna jest już woda o głębokości 15–20 cm.



RODZINNY PLAN POWODZIOWY

Jeśli mieszkasz w pobliżu rzeki przez 30 lat, to prawdopodobieństwo, że w tym czasie wystąpi tzw. powódź stuletnia, jest większe niż wyrzucenie za pierwszym razem „szóstki” kostką do gry. Warto więc poświęcić godzinę lub dwie, by zastanowić się, jak zmniejszyć ryzyko utraty dorobku całego życia i zabezpieczyć bliskich.

KZGW
Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej

Więcej informacji można znaleźć na stronach:
www.kzgw.gov.pl
www.powodz.gov.pl



PO POWROCIE DO DOMU

Nieumiejętne postępowanie lub niewłaściwa kolejność wykonywania czynności przy usuwaniu skutków powodzi może narazić nas na jeszcze większe straty.

Sprawdzenie domu

Najważniejszymi czynnościami po powrocie do domu są:

- sprawdzenie, czy na ścianach budynku nie ma wyraźnych pęknięć lub zarysowań – jeśli są, należy wezwać rzeczoznawcę, by stwierdził, czy stan budynku nie grozi katastrofą
- sprawdzenie, czy wyłączona jest instalacja elektryczna i gazowa – należy przy tym zachować ostrożność i wezwać pogotowie gazowe, gdy wyczuwany jest zapach gazu, lub energetyczne, gdy przewody są zalane lub zawilgocone.

Nie należy wypompowywać wody z piwnic, jeśli poziom wód gruntowych nie opadł poniżej poziomu terenu – może to spowodować naruszenie fundamentów.

Sporządzenie dokumentacji zniszczeń

Sporządzenie dokumentacji opisowej i fotograficznej zniszczeń przed ich likwidacją jest konieczne nie tylko wtedy, gdy jesteśmy ubezpieczeni – w każdej gminie działają specjalne komisje ds. szacowania skutków klęsk żywiołowych, dla których taka dokumentacja jest istotna.

Zapobieganie chorobom

Aby uniknąć chorób, którymi można się zarazić drogą pokarmową (czerwonka, dur brzuszny, salmonelloza, zapalenie wątroby), należy:

- do celów spożywczych używać tylko wody butelkowanej lub dowożonej beczkowozami
- nie spożywać produktów, które zostały zalane w czasie powodzi, ani produktów niewiadomego pochodzenia
- myć ręce po każdym kontakcie ze skażonymi przedmiotami
- poddać się szczepieniom ochronnym.

Dla celów higienicznych można korzystać z wody odkażonej roztworem chloraminy. 1 łyżkę roztworu (1 łyżka stołowa chloraminy na 1 l wody) wlać do wiadra (10 l) dezynfekowanej wody, wymieszać i pozostawić na 30 minut.

Dezynfekcja domu i sprzętów

Po usunięciu osadów i mułu odkazić powierzchnie budynków i wszystkich zalanych przedmiotów. Ściany, podłogi i meble oraz pościel i ubrania odkaża się 3% roztworem chloraminy (30 dag chloraminy na 10 l wody), natomiast do WC należy użyć roztworu 5% (50 dag chloraminy na 10 l wody). Informacje nt. środków do odkażania i sposobów przygotowania roztworu można uzyskać w sanepidzie i siedzibach zespołów zarządzania kryzysowego.

Osuszanie

Osuszanie budynków wymaga użycia fachowego sprzętu i porady specjalistów. Lekko zawilgocone pomieszczenia można osuszać poprzez otwarcie okien i drzwi.
Przed osuszaniem należy usunąć wszystkie elementy drewniane i wykładziny oraz skuć tynki powyżej poziomu, do którego sięgała woda. Jeśli wewnątrz ścian i stropów znajduje się jeszcze woda, należy po skonsultowaniu się z fachowcem wywiercić otwory odwadniające. Koniecznie trzeba usunąć ze ścian zamoczone izolacje termiczne, a spod podłóg zasypki.

Odgrzybianie

Aby nie dopuścić do rozwoju szkodliwych grzybów i pleśni, które wywołują alergie i astmę, należy zagrzybione miejsca dokładnie oczyścić i posmarować dwu-, trzykrotnie specjalnym preparatem grzybobójczym.

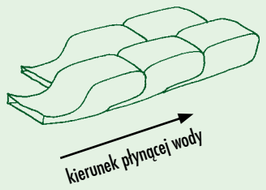
RODZINNY PLAN POWODZIOWY

OPRACUJ WRAZ Z DOMOWNIKAMI RODZINNY PLAN POWODZIOWY

Wiadomo, że w sytuacjach kryzysowych traci się głowę.
Najlepiej wtedy mieć gotowy, wcześniej przygotowany i przećwiczony plan postępowania, w którym każdy z członków rodziny ma wyznaczoną rolę i swoje zadanie do wykonania.
Ta broszura pomoże Państwu opracować własny Rodzinny Plan Powodziowy (RPP). Na odwrocie znajdują się podstawowe informacje potrzebne do jego opracowania, jednak najistotniejszych informacji dotyczących zagrożenia powodziowego, tego, kto i jak będzie nas ostrzegał oraz gdzie są zlokalizowane punkty ewakuacji, trzeba poszukać w urzędzie miasta lub gminy.
Po zebraniu potrzebnych informacji można przystąpić do opracowania RPP. Na sąsiednich stronach wyznaczone są miejsca na wpisanie i wyrysowanie poszczególnych jego elementów.
Proszę sporządzić mapkę z zaznaczonymi drogami i miejscami ewakuacji (1) oraz wpisać telefony alarmowe (2). Sporządzić schemat domu z lokalizacją bezpiecznych miejsc, wyłączników instalacji elektrycznej, gazowej i wodociągowej oraz ustalić (omówić) jedno miejsce przechowywania ważnych dokumentów i wartościowych przedmiotów (3). Wpisać telefon i adres kontaktowy na wypadek rozłąki rodziny (4) i częstotliwość lokalnej stacji radiowej (5). Proszę także ustalić listę najważniejszych czynności, jakie należy wykonać w razie zagrożenia wraz ze specyficzną dla swojej rodziny kolejnością postępowania (6) oraz opracować szczegółową listę najważniejszych przedmiotów, które należy zabrać ze sobą w przypadku ewakuacji (7). Dla poszczególnych czynności proszę ustalić osobę za to odpowiedzialną w rodzinie (wpisać do RPP).
Ważne jest, aby Plan został przedyskutowany i przećwiczony wspólnie przez wszystkich domowników.

Sposób układania worków z piaskiem

Dom można zabezpieczyć przed dostaniem się wody do środka, budując zapory lub osłony na otwory okienne i drzwi z worków wypełnionych piaskiem. Przed położeniem pierwszej warstwy należy zdjąć darń i wykopać rów wiążący zaporę z gruntem. Worki powinny być napełnione tylko do połowy. Nie jest konieczne ich wiązanie, ale należy pamiętać, żeby otwarte końce były skierowane **pod prąd** płynącej wody.
Luźną część worka należy położyć tak, by przykrył ją następny worek.
Zapora z worków powinna mieć przy podstawie szerokość równą przynajmniej jej trzem wysokościom.



ILOŚĆ WORKÓW POTRZEBNA DO ZBUDOWANIA ZAPORY O DŁUGOŚCI 30 M

wysokość zapory	wymagana ilość worków
30 cm	600
60 cm	2000
90 cm	3400

Sygnalizacja kolorami prośby o pomoc

Chcę opuścić to miejsce!	Proszę o jedzenie i wodę!	Proszę o lekarza!

1. Plan ewakuacji

Proszę narysować mapkę miejscowości z zaznaczonym domem oraz miejscami i drogami ewakuacji ludzi, zwierząt i pojazdów mechanicznych oraz bezpiecznymi drogami, które do nich prowadzą.

1

2. Ważne telefony

Proszę wpisać numery telefonów alarmowych (służby kryzysowe w urzędzie gminy, policja, straż pożarna, pogotowie medyczne, weterynaryjne, energetyczne, gazowe itp.)

2

3. Lokalizacja wyłączników

Proszę narysować plan domu i zaznaczyć wyłącznik elektryczny, główny zawór gazowy, wodociągowy i kanalizacyjny oraz jakie wyposażenie planuje się przenieść i dokąd.

3

4. Adres kontaktowy

Proszę wpisać adres i numer telefonu miejsca, gdzie w razie rozłąki rodzina się spotka lub zostawi wiadomość.

4

5. Lokalne radio

Proszę wpisać częstotliwość lokalnej stacji radiowej

5

6. Co zrobić?

Proszę wpisać listę najważniejszych czynności do wykonania przed opuszczeniem domu (zabezpieczenie domu i dobytku, wyłączenie instalacji itp.) wraz z imionami osób za nie odpowiedzialnych.

6

7. Co zabrać?

Proszę wpisać (wraz z nazwą) najważniejsze przedmioty do zabrania (dokumenty, kosztowności, pamiątki, zapasową odzież i obuwie, jedzenie, leki, zabawki, zwierzaka itp.) i przypisać osobę odpowiedzialną.

7

Opracowano w oparciu o doświadczenia
Zakładu Gospodarki Wodnej i Systemów Wodnogospodarczych IMGW-PIB Oddział w Krakowie